

Viestintäyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 121/10
Luxemburgissa 16.12.2010

Tuomio asiassa C-137/09
Marc Michel Josemans / Burgemeester van Maastricht

Kielto päästää ulkomailla asuvia henkilöitä alankomaalaisiin coffee shopeihin on unionin oikeuden mukainen

Rajoitus on perusteltavissa tavoitteella torjua huumerisua ja siitä aiheutuvia haittoja. Tällä pyritään sekä ylläpitämään yleistä järjestystä että suojelemaan kansalaisten terveyttä niin jäsenvaltioiden kuin unioninkin tasolla.

Alankomaiden vuoden 1976 huumausainelain (Opiumwet 1976) mukaan huumausaineiden, mukaan lukien kannabiksen ja sen johdannaisen, hallussapito, kauppa, viljely, kuljetus, valmistus, tuonti ja vienti on kielletty Alankomaissa. Maa soveltaa kuitenkin kannabikseen suvaitsevaa politiikkaa. Se näkyy muun muassa sellaisten coffee shopien perustamisessa, joiden toimintaan kuuluu pääasiassa tämän niin kutsutun miedon huumeen myyminen ja nauttiminen. Paikallisviranomaiset voivat hyväksyä coffee shopit tiettyjen kriteerien mukaisesti. Monissa coffee shopeissa myydään myös alkoholittomia juomia ja elintarvikkeita.

Huumerisun vähentämiseksi tai jopa estämiseksi Maastrichtin kunnan kunnanvaltuusto lisäsi 20.12.2005 tehdyllä päätöksellä kunnan poliisin järjestyssääntöihin asuinpaikkaa koskevan kriteerin ja kielsi siten kaikkia coffee shopin pitäjiä päästämästä liikkeeseensä henkilöitä, joiden tosiasiallinen asuinpaikka ei ole Alankomaissa.

Marc Michel Josemans pitää Maastrichtissa Easy Going -nimistä coffee shopia. Kun oli kahdesti todettu, että kyseiseen coffee shopiin oli päästetty henkilöitä, jotka eivät asu Alankomaissa, Burgemeester van Maastricht (Maastrichtin pormestari) päätti 7.9.2006 tehdyllä päätöksellä julistaa liikkeen tilapäisesti suljetuksi.

Josemans teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Hän väittää, että kyseinen säännöstö merkitsee perusteetonta erilaista kohtelua unionin kansalaisten välillä ja että erityisesti henkilöitä, jotka eivät asu Alankomaissa, estetään unionin oikeudesta piittaamatta ostamasta alkoholittomia juomia ja elintarvikkeita coffee shopeissa. Tässä tilanteessa asiaa käsittelevä Raad van State (ylin hallintotuomioistuin) päätti pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua.

Unionin tuomioistuin huomauttaa aluksi, että huumausaineiden – mukaan lukien kannabiksen kaltaisten hampupohjaisten huumausaineiden – haitallisuus on yleisesti tunnustettu ja niiden pitäminen kaupan on kielletty kaikissa jäsenvaltioissa, lukuun ottamatta lääkinnälliseen tai tieteelliseen käyttöön tarkoitettua tarkasti valvottua kauppaa. Tämä oikeudellinen tilanne on yhteensopiva niiden erilaisten kansainvälisten asiakirjojen ja etenkin useiden Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusten kanssa, joiden syntyy jäsenvaltiot ovat vaikuttaneet tai joihin ne ovat liittyneet, sekä unionin oikeuden kanssa.

Koska huumausaineiden ottaminen unionin taloudelliseen ja kaupalliseen kiertoon on kiellettyä, coffee shopin pitäjä ei voi vedota liikkumisvapauksiin tai syrjintäkiellon periaatteeseen kannabiksen kaupan pitämisestä muodostuvan toiminnan osalta.

Alkoholittomien juomien ja elintarvikkeiden pitämisestä kaupan tällaisissa liikkeissä muodostuvan toiminnan osalta Maastrichtin pormestari sekä Alankomaiden, Belgian ja Ranskan hallitukset väittävät, että kyseinen toiminta on täysin toissijaista kannabiksen myymiseen nähden eikä sillä voi olla vaikutusta oikeusriidan ratkaisemiseen.

Unionin tuomioistuin ei hyväksy tätä näkemystä ja katsoo, että coffee shopin pitäjä voi kyseisessä yhteydessä vedota hyödyllisesti liikkumisvapauksiin.

Unionin tuomioistuimen mukaan alkoholittomien juomien ja elintarvikkeiden pitäminen kaupan coffee shopeissa on ravintola-alan toimintaa. Kyseessä olevaa säännöstöä on siten tutkittava suhteessa palveluiden tarjoamisen vapauteen.

Unionin tuomioistuimen mukaan kyseisen vapauden käyttämistä on rajoitettu, koska coffee shopien pitäjillä ei ole oikeutta myydä laillisia tuotteita muissa jäsenvaltioissa asuville henkilöille eivätkä nämä voi saada tällaisia palveluja.

Rajoitus on kuitenkin perusteltavissa tavoitteella torjua huumeturismia ja siitä aiheutuvia haittoja.

Kyseisellä säännöstöllä pyritään näet lopettamaan siitä suuresta turistimäärästä aiheutuvat haitat, joka haluaa ostaa tai käyttää kannabista Maastrichtin kunnan coffee shopeissa. Maastrichtin pormestarin esittämien tietojen mukaan kunnan 14 coffee shopissa käy päivittäin noin 10 000 ja vuosittain runsaat 3,9 miljoonaa vierailijaa, joista 70 prosenttia asuu muualla kuin Alankomaissa.

Maastrichtin pormestari ja Alankomaiden hallitus korostavat, että huumeturismi pahentaa kunnassa esiintyviä mietojen huumeiden myyntiin liittyviä ongelmia. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset häiriöt ja rikollisuus sekä kasvava määrä huumeiden, myös kovien huumeiden, laittomia myyntipisteitä. Belgian, Ranskan ja Saksan hallitukset vetoavat ongelmiin, joita kyseisestä ilmiöstä, myös kannabiksen laittomasta viennistä, aiheutuu yleiselle järjestykselle muissa jäsenvaltioissa kuin Alankomaissa, erityisesti sen naapurivaltioissa.

Unionin tuomioistuin huomauttaa, että huumeturismin ja sen haittojen torjunta kuuluu huumeidenvastaisen taistelun piiriin. Se liittyy sekä yleisen järjestyksen ylläpitoon että kansalaisten terveyden suojeluun, niin jäsenvaltioiden kuin unioninkin tasolla. Nämä tavoitteet ovat sellainen oikeutettu intressi, jonka vuoksi unionin oikeudessa asetettujen velvoitteiden – jopa palvelujen tarjoamisen vapauden kaltaisista perusvapauksista johtuvien – rajoittaminen voi lähtökohtaisesti olla perusteltua.

Unionin tuomioistuin korostaa, että kieltö päästää ulkomailla asuvia henkilöitä coffee shopeihin on toimenpide, jolla voidaan rajoittaa oleellisesti huumeturismia ja näin vähentää siitä aiheutuvia ongelmia.

Mahdollisuudesta toteuttaa palveluiden tarjoamisen vapautta vähemmän rajoittavia toimenpiteitä unionin tuomioistuin toteaa, että Maastrichtin pormestarin ja Alankomaiden hallituksen esittämien tietojen mukaan muut huumeturismin ja sen haittojen torjumiseksi toteutetut toimenpiteet ovat osoittautuneet tavoitteen kannalta riittämättömiksi ja tehottomiksi.

Unionin tuomioistuin huomauttaa mahdollisuudesta myöntää ulkomailla asuville henkilöille pääsy coffee shopeihin mutta kieltäytyä samalla myymästä heille kannabista, että ei ole helppoa valvoa ja tarkastaa täsmällisesti, ettei kyseistä tuotetta tarjoilla ulkomailla asuville henkilöille eivätkä nämä käytä sitä. Lisäksi pelkona on, että tällainen lähestymistapa rohkaisee siihen, että kannabiksella käydään laitonta kauppaa tai että Alankomaissa asuvat henkilöt myyvät kannabista edelleen ulkomailla asuville henkilöille coffee shopien sisällä.

Lisäksi unionin tuomioistuin toteaa, että kyseessä olevalla säännöstöllä ei estetä sitä, että muualla kuin Alankomaissa asuva henkilö menee Maastrichtin kunnassa muihin ravitsemusliikkeisiin kuluttaakseen niissä alkoholittomia juomia ja elintarvikkeita. Alankomaiden hallituksen mukaan tällaisia liikkeitä on yli 500.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavalla muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)". ☎ (+32) 2 2964106